

Oikaisuvaatimus kunnanhallituksen päätökseen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen ja maksut Heinävedellä

Kunnanhallitus 25.11.2024 § 238
169/12.07.00.00/2024

Valmistelija

Varhaiskasvatusjohtaja Henna Franzen, Kermanrannantie 7, 79700
Heinävesi, gsm 040 5224985, email: henna.franzen@heinavesi.fi

Heinäveden kuntaan on jätetty seuraava oikaisuvaatimus:

” OIKAISUVAATIMUS

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen ja maksut Heinävedellä
Kunnanhallitus 21.10.2024 § 211 169/12.07.00.00/2024

Haluamme saada perustelut sille, miksi jatkossa esitys kohta 6 mukaan, kunta ei tarjoa koulujen loma-aikana aamu ja iltapäivä toimintaa? mihin tuo aika 4 h perustuu ja miten siitä on säädetty tai päätetty ? Toinen asia, mistä haluaisimme saada selvityksen, on se, että jo syyslomalla vanhemmille sanottiin, että lapsella on oikeus vain 4h/ päivä lastenhoitoon. Yleensä , ne resurssit on jo edellisenä vuonna talousarvioon kirjattu ja näin ollen sitä ei varmaankaan olisi saanut muuttaa kesken kauden niin nopealla aikataululla?! Monelle vanhemmalle on tästä aiheutunut sosiaalista painetta, sekä taloudellista tappiota. Moni lapsi on kokenut turvattomuuden tunnetta, kun perinteinen hoito ei enää syyslomalla onnistunut. Yhteydenottoja hyvinvointialueelle ja muihin toimijoihin on tehty, voiko kunta näin toimia? Toiminta järjestetään pääsääntöisesti klo 7-17 aikavälillä? Onko kaikilla täällä siisti toimistotyö? Ei todellakaan ole, meillä on paljon vanhempia, ketkä käyvät toisella paikkakunnalla töissä, joten työmatka monella alkaa jo ennen klo 6. Huomioon tulisi ottaa myös se, että meillä ei ole täällä vara valita muuta toimintaa eikä lastenhoitoa.

48 b § (19.12.2003/1136)

Järjestäminen ja laajuus

Kunta voi järjestää ja hankkia tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Jos kunta järjestää tai hankkii tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta 17 §:n 1 momentissa tarkoitetuille oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa. (24.6.2010/642)

Miksi kunta haluaa poistaa meiltä tämän aiemmin toimivan palvelun tarjonnan ja haluaa poistaa koulujen loma-ajan mahdollisuuden lasten aamu- ja iltapäivätoimintaa? Mihin tämä päätös perustuu, ettei kunta halua sitä järjestää? Miksi ei haluta turvata perheiden asumista täällä. Meillä on lapsi perhepalvelut muutenkin hankala täällä saada ja kaikki muut palvelut ovat kaukana. Aikooko kunta ostaa jatkossa tämän palvelun yksityiseltä? Tai turvata muullatavoin? Kesäajalle kesäkuulle on mahdollista hoitoa (10 paikkaa) eikö tällöin perheet aseteta eriarvoiseen asemaan ja näin ollen yhdenvertaisuuslaki ei toteudu. Työehtosopimusten lomanmääräytymiskaudet ovat toukokuusta syyskuun loppuun, joten perusolettamus että kaikilla on juuri heinäkuu lomaa ei pidä paikkaansa.

Perusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien oppilaille, joille on tehty erityistä tukea koskeva päätös. Kuinka kunta

huomioi tuen tarpeiset oppilaat, jotka tarvitsevat loma-aikana tuetun hoidon?

Ote kunnan kuntastrategiasta" kunnan arvoperusta, jossa kuntalaisia kuunnellaan, otetaan tarpeet huomioon, perusteltu ja selkeä valmistelu ja päätöksenteko." missä nämä näkyivät, kun varhaiskasvatus johtaja teki nämä ehdotukset? Eikö varhaiskasvatusjohtaja olisi voinut tehdä kyselyä perheille heidän tarpeista ja näin ollen perustanut uuden ohjeistuksen pohjautuen siihen. Nyt en kyllä ymmärrä, mihin nämä uudet päätökset perustuvat? Yksityistä ja julkista palvelua ei voi mitata keskenään. Onko tämä muutos otettu huomioon kunnallisessa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa?

48 a § (19.12.2003/1136)

Tavoitteet ja perusteet

Aamu- ja iltapäivätoiminnan yleisenä tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee lisäksi edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta. Tämä tavoite velvoittaa kaikkia aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisessä ja toteuttamisessa mukana olevia. Kunta täsmentää perusopetuslaissa säädetyt ja tässä luvussa kuvattavat yleiset tavoitteet ottaen huomioon paikalliset tarpeet, toimintaympäristön ja kunnan omat strategiset linjaukset? Onko nämä otettu huomioon? Heinäveden lapsiluvun, todelliset luvut. Meillä ei ole vara menettää yhtään perhettä sen vuoksi, ettei kunta jatkossa järjestä lokien ajan toimintaa. Eikös vanhemmat maksa kuitenkin tästä palvelusta? Kuten aiemmin kerroin, meillä on välimatkat pitkiä, osalla saattaa tulla jopa yli 30km matkaa kirkonkylälle tai, että vanhemmat ovat kirkonkylällä töissä ja pienet lapset ovat kotona sillä aikaa sen vuoksi, että kunta ei voi järjestää kunnallista loma-ajan hoitoa. On aika panostaa lapsiperheiden tuen tarpeisiin sekä ennaltaehkäistä tulevaa.

Velvollisuus järjestää ehkäisevää lastensuojelua kuuluu hyvinvointialueen lisäksi kunnalle. Kunnalle kuuluu muu kuin sosiaali- ja terveydenhuollossa annettava ehkäisevä lastensuojelu, kuten esimerkiksi tuki ja erityinen tuki, jota annetaan esimerkiksi opetuksessa, nuorisotyössä ja varhaiskasvatuksessa. Suotuisten kasvuolosuhteiden luominen lapsille ja nuorille kunnassa edellyttää palvelujärjestelmän kehittämistä. Se merkitsee perus- ja erityispalveluiden sekä sektoreiden sisäisiä että sektorirajat ylittäviä yhteispalvelu muotoja. Lisäksi tarvitaan palvelujen sisällöllistä kehittämistä kasvatuksen tukemiseksi ja lapsen kehityksen turvaamiseksi. Täytyy ajatella kauaskantoisesti, jotta voi ymmärtää mitä tämä päätös mahdollisesti saa aikaan.

Heinävedellä on liki 1/3 osa peruskouluikäistä joko tehostetun - tai erityisen tuen tarpeisia oppilaita. Mikäli heinäveden kunta ei aio mahdollistaa ja jatkaa yhtenä tuen muotona antaen monelle perheelle tärkeän ja turvatuun päivähoidon loma ajalle täytenä aikana ei vähennettynä, sillä kenellä vanhemmalla on mahdollisuus kuljettaa lasta kotiin kesken työpäivän sinne 35km päähän. Kuka ottaa loppuunsa vastuun, jos tuen tarpeisiin ei vastata, vanhemmat uupuvat, taloudellinen tilanne heikkenee, ja perheet joutuvat ahdinkoon. Monelle perheelle saattaa tulla mielenterveyden kanssa ongelmia, kun suuri huoli on siitä, kuinka lasten hoito saadaan turvattu koulujen loma-aikoina.

Haluammeko menettää kuntalaisia tämän vuoksi? Eikö kunta arvosta meitä lapsiperheitä, ja edesauta meidän hyvinvoinnissa täällä, jotta täällä olisi hyvä asua ja olla, ja huomata että kunta edes jollain tavalla haluaisi

taata tämän palveluoston mahdollisuuden vanhemmille. Ja voisimme huoletta käydä loma aikoina töissä, sillä lomia ei kuitenkaan kerry niin paljoa”

Heinäveden kunnan vastaus oikaisuvaatimukseen:

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen perustuu Perusopetuslakiin ja Heinäveden kunta järjestää toiminnan toistaiseksi varhaiskasvatuksen toimialan piirissä. Toimintaa on järjestetty samoin perustein vuodesta 2016 asti, jolloin koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelmassa on linjattu, että loma-ajalla (syys-, joulua ja talvilomalla) tarjotaan hoitoa. Päätöksessä / toimintasuunnitelmassa ei kuitekaan ole tarkemmin linjattu ja määritelty loma-ajan hoidon sisältöä eikä laajempaa palvelua ole hinnoiteltu.

Varhaiskasvatuksen piirissä olevilta lapsilta tulee olla tehtynä sijoitus- ja asiamaksupäätökset, muutoin koululaisten kohdalla loma-ajan toimintaa koskee perusopetuslain mukaiset säädökset. Perusopetuslain mukaan aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan joko 570 tuntia tai 760 tuntia, joka käytännössä on 3 tai 4 h/pv. Perusopetuslakiin on myös kirjattu, että koululaisten toimintaa voidaan järjestää arkipäivisin pääsääntöisesti kello 7.00–17.00 välisenä aikana.

Varhaiskasvatuksessa hoitopäivä lapsella voi olla enintään 10 h varhaiskasvatustilain mukaan (vs. aamu- ja iltapäivätoimintaa) enintään 4h/pv). Hoitopaikan määriä ei ole tässä kohdin rajattu, vaikka rajaaminen voisi hyvinkin tulla kyseeseen, koska palvelut on ensisijaisesti turvattava niille, joilla on siihen lain mukaan subjektiivinen oikeus, ja joille kunta on velvollinen järjestämään hoidon.

Koulujen ollessa kiinni kesäkuulle 1. ja 2.luokkalaisille järjestään jo hoitoa varhaiskasvatuksen piiristä, josta kerrottiin tiedotteessa. Kesäajan laajemmasta palvelusta koululaisille ei ole aiemmin ollut mainintaa kunnan nettisivuilla tai toimintasuunnitelmissa.

Varhaiskasvatuksessa heinäkuu on ns. lomakuukausi ja tästä syystä on rajattu ettei laajempaa hoitoa tarjota. Suurin osa henkilöstöstä pitää ansaitut vuosilomat ja vapaat lähtökohtaisesti heinäkuussa. Heinäkuu on maksuton perheille, jotka ovat poissa koko kuukauden ja kesäloman katsotaan lähtökohtaisesti olevan lapsen edun mukaista.

Erillisiä kuulemis- ja info-tilaisuuksia on mahdollista järjestää huoltajille silloin kun kyseessä on tilanne, jossa huoltajien osallisuus on tarkoituksenmukaista. Toiminnan järjestämisestä on tässä tilanteessa jouduttu oikaisemaan välittömästi vastaamaan lakeja, säädöksiä ja hyvän hallinnon tapaa.

Heinäveden kunnan varhaiskasvatuksen seutuyhteistyökumppaneilla (Liperi, Outokumpu, Kontiolahti, Juuka ja Polvijärvi) sekä lähikunnissa (Leppävirta, Kuopio, Varkaus ja Joensuu) koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on järjestetty perusopetuksen tai yhteisöjen toimesta. Yhdessäkään edellä mainituissa kunnissa ei järjestetä loma-ajan hoitoa. Useassa kunnassa ei välttämättä järjestetä kuin ainoastaan iltapäivätoimintaa tai rajataan palvelut vain 1.luokan oppilaille. Verraten toisiin kuntiin, Heinävesi tarjoaa hyvinkin laajaa aamu- ja iltapäivätoimintaa ja mm. aamuhoidossa oleville tarjotaan aamupala, joka ei perusopetuslain mukaan kuulu toiminnan piiriin. Tämän perusteella ei voida tehdä olettamusta, että kuntalaiset muuttaisivat pois kunnasta ns. parempien

palveluiden perässä, kun ei niitä muissakaan kunnissa ole tarjolla. Laajempaa kehittämistyötä olisi syytä tehdä vaihtoehtoisten toimijoiden kartoittamiselle koululaisten vapaa-ajan toiminnan järjestämiseksi lapsilähtöisyyden sekä kannattavuuden näkökulmista. Koululaisille suunnatut lisäpalvelut olisi myös hyvä olla avoimesti informoituna kunnan nettisivuilla, jotta tieto on kaikkien saatavilla ja laajemmat palvelut voisivat näin olla vaikuttava tekijä kunnan pitovoimaan. Ja tätä kunnassa kehitetään eteenpäin. Lisäpalvelut koululaisten kohdalla on lapsiperheiden tukemisen ja kunnan elinvoimaisuuden kannalta positiivinen asia, mutta palveluiden järjestämistä on tarkasteltava kokonaisuuden kannalta, koko kuntatasolla, sekä huomioitava eri toimialojen lait ja säädökset. Aktiiviset huoltajat voivat olla palveluiden kehittämisessä avainasemassa ja hyviä vaikuttamisen keinoja voi olla esim. vanhempaintoimikunnat, joissa viranhaltijat voivat olla yhteistyökumppaneina mukana.

Hyvän hallinnon mukaisesti palveluista maksetaan niiden käytön mukaisesti, joten laajempia palveluita ei voida järjestää ilman, että niille on määritelty ehdot ja maksut. Lisäksi jos laajempia palveluita (loma-ajan hoitoa) tuotetaan varhaiskasvatuksen toimesta, tulee varhaiskasvatuslain mukaisesti hoitoon hakea (hoitohakemus) ja hoidosta tulee antaa sijoitus ja maksupäätös asiakkaille.

Koululaisten loma-ajan hoidon järjestämisen esitetään seuraavat ehdot ja maksut varhaiskasvatuksen piirissä

- 1) Koululaisten loma-ajoilla (syys- jouluku ja talviloma, sekä heinäkuu) voidaan harkinnanvaraisesti järjestää hoitoa 25 e/pv.
- 2) Harkinnanvaraisuus perustuu molempien huoltajien työssäkäyntiin (päätöksen tekee varhaiskasvatusjohtaja)
- 3) koululaisen loma-ajan hoitoaika voi sijoittua 6:30-16:30 välille.
- 4) Hoitoa tulee hakea viimeistään 1 kuukautta ennen hoidon ajankohtaa.
- 5) Kesäkuun ajalle kaikilla 1.-2.luokkalaisilla on mahdollisuus hakeutua kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuksen asiakasmaksuhinnoin (enint. 311e/kk) koko kuukauden ajaksi.

Hoitopaikkaa tulee hakea hakemuksella ja sijoituksista annetaan sijoitus- ja asiakasmaksupäätös.

Koululaisten toimintaa koskee Perusopetuslain lisäksi varhaiskasvatuslain mukaiset säädökset ja mitoitukset.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus

1) hylkää oikaisuvaatimuksen koskien päätöstä aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämistä.

2) päättää, että Heinäveden kunta tarjoaa syys-jouluku-talvilomalla harkinnanvaraista varhaiskasvatusta koululaisten loma-ajoilla (syys-jouluku ja talviloma, sekä heinäkuu) 25 €/kokopäivä. Harkinnanvaraisuus perustuu molempien huoltajien työssäkäyntiin (päätöksen tekee varhaiskasvatusjohtaja). Hoitopaikkaa tulee hakea hakemuksella ja sijoituksista annetaan sijoitus- ja asiakasmaksupäätös. Koululaisen loma-ajan hoitoaika voi sijoittua 6:30-16:30 välille ja hoitoa tulee hakea viimeistään 1 kuukautta ennen hoidon ajankohtaa.

3) päättää, että Heinäveden kunta tarjoaa kesäkuun ajalle kokopäiväistä varhaiskasvatusta varhaiskasvatuksen asiakasmaksuhinnoin (enint.311e/kk) koko kuukauden ajaksi. Hoitopaikkaa tulee hakea hakemuksella ja sijoituksesta annetaan sijoitus- ja asiakasmaksupäätös.

Koululaisten toimintaa koskee Perusopetuslain lisäksi varhaiskasvatuslain mukaiset säädökset ja mitoitukset.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Varhaiskasvatusjohtaja Henna Franzen oli kokouksessa kuultavana tämän asian osalta.